

notícies

del **GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS**
Número 5 - VALÈNCIA - Novembre - 1996

INTERNET: <http://www.cult.gva.es/gcv/default.htm>

EI GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS en Internet

El Gremi de Campaners Valencians ja té una direcció estable en la nova manera de comunicació, que s'estén per tot el món. L'adreça electrònica del Gremi, que ja ha estat visitada per més de 400 "internautes", és la que figura al principi d'aquest full, el qual apareixerà en Internet en el moment que siga enviat als agremiats. La idea que ens anima és posar a la disposició de tot el món no sols els textos que s'envien als afiliats a la nostra associació sinó tots aquells que han segut escrits i publicats per qualsevol altre medi de difusió pels membres del Gremi i qualsevol col·laborador que aporte informacions sobre les campanes de la Comunitat Valenciana, d'Espanya o del món, per aquest ordre.

Però no sols s'han afegit una sèrie d'articles i també algunes fotografies antigues, que aniran creixent poc a poc (ja que és intenció del equip de redacció d'aportar un document nou a la "Net" cada dia). Sobre tot, i gràcies al suport informàtic de la Direcció General de Patrimoni Artístic de la Generalitat Valenciana, s'hi troben totes les campanes ja inventariades fins al moment per diversos equips de persones que pertanyen al Gremi, treballs que foren finançats en la majoria dels casos per la mateixa Conselleria de Cultura.

També s'hi pot accedir a l'inventari de les 52 Catedrals ja estudiades, treball que fou finançat en el seu dia pel Ministerio de Cultura de Espanya i, en el cas de la Catedral de Córdoba, pel Cabildo. La documentació de la nova catedral de Monzón fou finançada per la Diputació General de Aragón. També hi ha una consulta dels fonedors de les campanes d'aquestes dues bases de dades, que pot servir per a una futura creació del Corpus

dels Fonedors. La voluntat del Gremi és d'ampliar la base fins a incloure totes les campanes, passades, presents i futures, existents o desaparegudes, en actiu o retirades, així com les seues característiques epigràfiques, de conservació, i també, en un proper futur, musicals. L'àmbit d'aquesta base, que inclou en el moment actual 2.000 campanes, però que està en contínua ampliació, vol ser tot allò que ara anomenen Espanya, sense renunciar a una base de dades de campanes comú per a tota la Península Ibèrica.

L'ampliació del nostre àmbit d'actuació no és gens irracional: a hores d'ara, els fonedors i els instal·ladors actuals treballen sovint a 800 i 1.000 km de distància. De fet hem trobat, sols en la Comunitat Valenciana campanes que venien de fonedors tan llunyans com els d'Extremadura, de Portugal o d'Euskadi, per no esmentar els treballs més recents (i també medievals!) de francesos o d'holandesos.

La base de dades podria ser l'eina de treball per una "Associació de Campanologia Ibèrica", o A.C.I., anunciada en el I Congrés Europeu de Campaners de Catedrals, que va tenir lloc a Segorbe, associació de la qual no hem sentit res més i que cal necessàriament impulsar.

La nova manera de comunicar les activitats i les investigacions del GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS està oberta a tothom que hi vullga aportar noves dades per conèixer, protegir, utilitzar i gaudir de les nostres campanes, encara tan poc apreciades.

Els textos estaran en la llengua original, i amb el nom de l'autor, data i medi, si és que foren abans publicats. Per facilitar la introducció en la Net s'agrairà l'enviament en format magnètic o via E-Mail.

EL GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS en Internet

<http://www.cult.gva.es/gcv/default.htm>

El Gremi de Campaners Valencians cuenta en la actualidad con una dirección estable en ese nuevo medio de comunicación, que se extiende por todo el mundo.

La dirección electrónica del Gremi, que ya ha sido visitada por más de 400 "internautas", es la que figura al principio de este folleto, que también aparecerá en Internet en el momento que haya sido enviado a los agremiados.

La idea que nos anima es poner a la disposición de todo el mundo no solo los textos que se envían a los afiliados a nuestra asociación sino todos aquellos documentos que hayan sido escritos y publicados por cualquier otro medio de difusión por los miembros del Gremi o por cualquier colaborador y que aporten informaciones sobre las campanas de la Comunidad Valenciana, de España o del mundo, por este orden.

Se han añadido numerosos artículos así como algunas fotografías antiguas, que se irán ampliando poco a poco (ya que es intención del equipo de redacción de aportar un documento nuevo a la "Net" cada día).

Sobre todo, y gracias al soporte informático de la Dirección General de Patrimonio Artístico de la Generalitat Valenciana, se encuentran allí los datos de todas las campanas ya inventariadas hasta al momento por diversos equipos de personas que pertenecen al Gremi, trabajos que en la mayoría de los casos fueron financiados por la misma Conselleria de Cultura.

Se puede acceder al inventario de las 52 Catedrales ya estudiadas, trabajo que fue financiado en su momento por el Ministerio de Cultura de España. El estudio de las campanas de la Catedral de Córdoba fue costeado por el Excmo. Cabildo. La documentación de la nueva catedral de Monzón fue financiada por la Diputación General de Aragón.

También hay una consulta de los fundidores de campanas de estas dos bases de datos, que puede servir para una futura creación del Corpus de los Fundidores que hayan actuado, a lo largo de los siglos en nuestros territorios.

La voluntad del Gremi es de abrir la base de datos hasta incluir todas las campanas, pasadas, presentes y futuras, existentes o desaparecidas, en activo o retiradas, así como sus características epigráficas, de conservación, de uso, y también, en un próximo futuro, sus notas musicales. El ámbito de esta base de datos, que incluye en el momento actual 2.000 campanas, pero que está en permanente ampliación, quiere ser todo aquello que ahora llamamos España, sin renunciar a establecer una base de datos de campanas común para toda la Península Ibérica.

La ampliación de nuestro ámbito de actuación no es nada irracional: en la actualidad los fundidores y los instaladores trabajan a menudo a 800 y a 1.000 km de distancia.

De hecho hemos encontrado, únicamente en la Comunidad Valenciana campanas que procedían de fundidores tan lejanos como los de Extremadura, de Portugal o de Euskadi, per no citar los más recientes franceses o holandeses. (Aunque también los hay medievales de esos lejanos países).

Esta base de datos, a la que se puede acceder con gran facilidad, podría ser la herramienta de partida y el nexo de unión de aquella posible "Asociación de Campanología Ibérica", o A.C.I., de la cual se habló en el I Congreso Europeo de Campaneros de Catedrales, que tuvo lugar en Segorbe, asociación de la cual no hemos vuelto a saber nada más y que habría que impulsar necesariamente.

Esta nueva manera de comunicar las actividades, los toques y los trabajos de investigación del GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS está per tanto abierta a todos aquellos que quieran aportar nuevas informaciones para dar a conocer, proteger, utilizar y gozar de nuestras campanas, todavía tan poco apreciadas.

Los textos se incluirán en la lengua en la que hayan sido remitidos, indicando el nombre del autor, fecha de publicación y el medio, si han sido previamente publicados. Para facilitar la introducción en la Net se agradecerá el envío en formato magnético o vía E-Mail.

Volteos de campanas manuales en el sur de Francia

Queridos amigos,

Estoy en la vuestra asociación, hace ya unos años, y nunca he podido venir en Valencia para descubrir en conjunto Campanario de vuestra región. Quería sin embargo escribirles para decir que nosotros, en dos departamentos del sur de Francia, conservamos muy vivos los volteos de campanas de tipo hispánico, manuales... Es nuestra diferencia en comparación de los 90 otros que no conocen este tipo de toco (volteo). Todas las regiones de Francia no ven, conceven, y imaginen que las campanas que hacen solamente una semi vuelta.

Estos dos departamentos en los cuales se encuentran esos volteos son: Alto Garona y Ariège. Dos departamentos de los Pirineos. Suponemos que estando frontaleros con España, heredamos de esta costumbre. En nuestro pueblecito de LAGARDE de 200 habitantes unos 15 hombres usan subir al campanario los días de fiestas para voltear las 5 campanas de volanteo. En todos los pueblos vecinos es lo mismo. Esta afición da la originalidad de nuestras tradiciones culturales de los Pirineos. Cuando unas personas de Paris llegan en una boda en nuestros puebli-

tos, se exclaman de sorpresa: "Mira, las campanas dan la vuelta completa! Que fantástico, increíble, etc..." "Nadie sabe en Francia del norte que esta manera de tocar existe, solamente es la Verdad! Ven, es por eso que estoy en la vuestra asociación para mostrar a la gente que aquí no estamos tan solos que nos da nuestra situación geográfica. Todas las publicaciones que recibo a casa de la parte de Vds. me facinan. Gracias por mandarmelas. Les mando una foto del campanario un día de fiesta y de volanteo completo. Podrán ver también el carillón que fue inaugurado el 21 de sept. 1995. Es manual también.

A propósito: Este carillón de 19 campanas fue pagado por subvenciones del Estado, región, departamentos, etc. porque la Comisión de los Carillones de Paris descubrió que habíamos guardado los volteos completos manuales (en una película... cassette vídeo). A partir de este momento dijeron que esto era fantástico y el ministro de la Cultura nos pagó nuestro Carillón! Ven un poco la importancia y la belleza de esta manea de tocar que debemos conservar imperativamente, aislados como estamos.

Jean Marc ESPITALIER:

LAGARDE en LAURAGAIS El 13 de Septiembre de 1996

Clocher de LAGARDE-LAURAGAIS - 1996 - HAUTE GARONNE - FRANCE
Volteos completos 5 campanas: Sol3, La3, Si3, Re4, Mi4 - Carillón Manual 19 Campanas

El I Encuentro de Campaneros de la Comunidad Valenciana en Internet

La transcripción de los parlamentos realizados en Jérica por los asistentes al I encuentro de Campaneros de la Comunidad Valenciana, que tuvo lugar en Jérica el pasado 4 de febrero de 1996, se encuentra desde los primeros días de julio en "la Red". Los textos fueron transcritos de las grabaciones originales por los miembros de la Asociación Cultural "Villa de Jérica". Como recordaremos esta asociación se encargó de la organización del acto, que fue patrocinado por el Ilustrísimo Ayuntamiento de Jérica.

Aunque se intentó que estuvieran publicados para las fiestas de agosto, no fue posible por diversas causas. Sin embargo, la presencia de esos textos en la red representa la típica contradicción de nuestros tiempos: cualquier interesado, desde Nueva Zelanda o desde Argentina (o incluso desde Jérica, si dispone del ordenador adecuado) puede leer los textos del encuentro, de los que aún no existe una copia impresa. No obstante nos consta la voluntad de la citada Asociación Cultural de hacer una edición restringida para difundir a través de un medio más tradicional, el papel impreso, las conclusiones de un encuentro extremadamente fructífero, que sirvió para desarrollar y ampliar otra red, mucho más importante para nosotros: la de las relaciones entre los grupos de campaneros de la Comunidad Valenciana.

Faura - Sants Joans - Crònica parroquial - La nova campana grossa

Benedicció de la nova campana grossa - 30 maig 1996

Dijous dia 30 de maig de 1996, solemnitat de Jesucrist Sacerdot, de Sant Ferran rei, i vespra de la Visitació de Santa Maria Verge a Santa Isabel, mare de Sant Joan Baptista, fou beneïda la nova campana grossa de l'església de Faura.

A tres quarts de deu del matí aplegà en la camioneta Marcos Portilla Bedia, portant la nova campana. La primera cosa que va fer fou reconèixer el nou bastiment de ferro on ha de descansar aquella, i començà a revisar el quadre de comandament de les campanes, volteigs, repics, fils i clauetes etc., per a deixar-ho tot a punt.

A les sis després de mig jorn celebrarem l'eucaristia el rector de Faura i mossén Joan Carles Alemany Vicens, rector de la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Cullera, Ribera Baixa, el qual presidí i explicà la Sacra Pàgina al grupet de fidels participants. Acabada l'exposició del Santíssim en lo manifestador del retaule major, beneí l'aigua per a la nova campana.

Tot seguit, revestits d'alba, estola i capa pluvial blanca i polícroma el rector de Faura, i d'alba i estola mossén Joan Carles, isquérem a la porta de l'església on estava el poble fidel congregat. Ens precedia la creu major que portava el confirmant Moisès Artero Saràbia acompanyada a banda i banda dels candelers.

Després d'assajar uns cants, procedirem a la benedicció de la campana, i fou d'aquesta manera. La grua d'Andreu del Rei de Morvedre, tragué de la camioneta la campana amb el seu jou i politja i la portà davant l'entrada de l'església, tenint-la alçada del pis cosa d'un metre. Davant la campana hi érem els ministres amb els escolans, la padrina na Carne Ramon Garcés, viuda de Baptista Ferrer Faet, i membres del Consell Pastoral, i el Sr. alcalde n'Enric Ferrer Soriano i el regidor de cultura en F. Antoni Gaspar Ramos.

Havent cantat "*Quina alegria quan em varen dir*" i fet el senyal de la creu, el rector, seguint el ritual de l'Església, saludà el poble i l'exhortà a entendre el sentit de la benedicció. Després, mossén Joan Carles llegí l'evangeli del mateix ritual ("*Aneu, prediqueu l'Evangeli...*"), i dit rector de Faura glossà la divina Paraula i explicà com el so de la campana és per al creient en Jesucrist la veu del seu Bon Pastor.

Acabades les pregàries mossén Josep digué l'oració de la benedicció, aspergí la campana pegant-li la volta, i escampà molt d'encens sobre els carbons encesos posats en un brasero que hi havia davall d'aquella. Havent recitat el salm 149 donà la benedicció solemne, fou posat el batall a la morlana i sonada per dits capellans i la padrina, i per molts dels circumstants.

Llavors fou pujada al campanar, i com que no entrava a la finestra, per penjar massa, la tornaren a davallar i, havent-la lligat més curta, la tornaren a pujar i amb facilitat col·locaren damunt el bastiment fabricat aquests dies per a dit efecte.

Assentada ja en el campanar, començaren a sonar-la diversos jóvens, i alguns hòmens que fa setze i quinze anys eren escolanets i veïns i campanerets de les campanes que posàrem en 1980 i 1981.

El so de la campana ha complagut a tots, faurers, saguntins i forasters vinguts, i sobren elogis perquè ella sola se'l fa amb el seu timbre, sonoritat i plenitud. Així, en sentir-la sonar, alguns deien: "Sembla que estem en un altre poble". Altres: "No mai he sentit una campana tan bona". I altres: "Sona com la campana de la catedral".

"Sants Joans" - Faura - Full Parroquial. Època III - 2 juny de 1996 - Núm. 778

Artistes i Artesans de la Parròquia de Faura

- La campana ha estat feta a Gajano, Cantàbria, per Abel Portilla Bedia, i fosa per ell dividendres, 29 de desembre de 1995.

- La campana grossa que pujàrem en 23 de maig de 1981, de 1895 quilos, ha estat baixada del campanar, dimarts, 21 de maig de 1996.

- La nova ha estat duta per Marcos Portilla Bedia, son germà, dijous 30 de maig de 1996, i pujada dit dia. I al sendemà 31 col·locà el motor per al mig vol i el repic per als tocs i les hores.

- El nou bastiment de ferro i obra per a la campana nova ha estat projectat, contractat i dirigit per l'arquitecte fill de Faura n'Eliseu Ribelles Camarells.

- Dit bastiment ha estat fet per Julián Sánchez (Ubesan), d'Almenara, i el ferrer Joan Carles Gumbau Domènech, de Benifairó, i un ajudant d'Almenara.

- L'obra ha fet l'empresa Habitbaer, de Baptista Alcover Domènech, i els obrers han estat Francesc de Benifairó i Eustaqui del Port de Sagunt.

- Baixaren la campana de 1981 Andreu del Rey Garcia amb la seua grua i l'ajuda dels dits obrers. Ha pujat la nova amb dita grua d'Andreu del Rey, Marc Fenollosa Borràs, de Rafelbunyol.

- Ajudà en la benedicció Ernest Barelles d'Almenara i Joan Estors de Quart.

- Mossén Màrius Gadea Gironés, rector de Quart i Benifairó prestà el megàfon. Davant certa dificultat en la llum, resolta per l'alcalde i regidor desús dits, el confirmant Miquel Bonet Verdú sostingué la junció dels fils.

- Miquel-Jesús Mechó Forner de Faura ha estat el fotògraf de tota l'efemèride, a més d'altres fotògrafs presents a l'acte.

L'oració de benedicció i llegenda de la campana nova procurarem posar al pròxim Full Parroquial. De totes les quals coses siuen donades gràcies a Déu.

JMR

"Sants Joans" - Faura - Full Parroquial. Època III - 2 juny de 1996 - Núm. 778

Llegenda de la nova campana grossa de l'església de Faura

1. A la banda de dins, mirant a la mar:

Dins la sanefa lineal superior, i entre dos creus o gravadets:

+ LLOAT SIGA EL SANTÍSSIM SAGRAMENT +

Segueix una sanefa de fulles trilobades invertides, i una custòdia, i baix la llegenda:

SANT JOAN BAPTISTA
SANT JOAN EVANGELISTA,
PREGUEU PER FAURA
FOU PADRINA NA CARME RAMON GARCÉS,
VIUDA D'EN JOAN BAPTISTA FERRER FAET
ANNO DOMINI 1996

2. A la banda de fora o de la plaça, mirant al poble

Dins la sanefa superior, un gravadet circular i, dins, una torre o castell; i descansant sobre la sanefa lineal inferior, una creu sobre muntanya feta a la manera antiga, i a banda i banda dos gravadets rectangulars, que són, a la dreta de la creu, la Verge Maria estant amb Jesuset al braç; i a l'esquerra de dita creu Crist Varó de Dolors. I davall el travesser de la creu, com volant, un gravadet modern, que és un colom. I dins la dita sanefa inferior, diu:

VENIU GERMANS, A LA CASA DEL SENYOR

3. A la banda que mira devers Benavites

En mig, un gravat de Sant Josep estant, amb Jesuset al braç. A la seua dreta, un altre gravat de Santa Bàrbara, verge i màrtir, i a la seua esquerra un altre amb el monograma o nom de Jesús: JHS, entre raigs, i davall la llegenda:

ESSENT RECTOR

MOSSÉN JOSEP MARTÍNEZ RONDAN

Davall, emmarcat, escrit a mà, amb un punxó, de voluntat seua Abel el campaner ha escrit:

CUANDO TÚ MUERAS EL VIENTO
DISPERSARÁ MI CANTO DE DOLOR

4. Mirant devers Morvedre

Un gravat de la Puríssima Concepció, i davall, entre dos xiprers damunt la sanefa lineal inferior i tenint a un costat el sol, gravat de la marca de la fàbrica:

H[erma]nos

Portilla

Gajano

Cantabria

Davall, escrit a mà amb un punxó per dit Abel el campaner:

Abel Portilla

me Fecit en

GAJANO. Cantabria

Nº 91.

I dins la sanefa lineal inferior, escrit a mà amb un punxó per compte de dit Abel:

Mi voz, palabra de vida, os llamará a la liturgia. Venid...

Cal dir que les lletres, i alguns dels gravats, estan tretes a la cera d'una campana de La Rioja de per 1570. Tots els gravats són antics, a excepció del gravat del colom, que és modern.

"Sants Joans" - Faura - Full Parroquial. Època III - 9 juny de 1996 - Núm. 779

Nueva publicación de la fundación centro etnográfico "Joaquín Díaz"

Ha sido publicado un nuevo folleto del museo de Campanas, Colección Quintana, en el que se recogen los textos de los paneles de dicho museo.

1. Historia

2. La fundición

3. Morfología y nombres

4. Materiales

5. Fundidores

6. Inscripciones

7. Decoración

8. Toques

9. Sacristanes y campaneros

10. Bendición de las campanas

11. Campanillas y campanas menores

("Parpalacio" - Boletín trimestral de la fundación nº 4 - 47862 URUEÑA - abril/junio 1996)

Imagen de Santa Bárbara para el campanario de la Catedral de Segorbe

A través del "Teletexto" de Televisión Española nos llegó la primera noticia del regalo por parte del Ejército a los campaneros de Segorbe, miembros del GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS, de una imagen de nuestra patrona Santa Bárbara, destinada a su capilla, en la misma torre de la Catedral. La imagen anterior había desaparecido en guerra, y ahora vuelve a ocupar su lugar privilegiado a mitad del campanario, para proteger a los campaneros y a los segorbinos.

Tocs extraordinaris del Gremi de Campaners Valencians

A banda dels tocs ordinaris de cada un dels grups locals, en els últims mesos s'han intervingut en les següents poblacions i activitats. Cal destacar la renovació del campanar ambulant ("campanomòbil") que permet de fer concerts amb unes campanes ja muntades en un carret transportable. La renovació de l'estructura, muntada permanentment sobre un carret amb quatre rodes, fou possible gràcies a la donació de la Filà "Maseros" de Mutxamel, que encarregaren els tocs manuals de les nostres campanes, per a l'Entrà dels Cristians.

Com patrimoni comú dels associats, el campanomòbil es troba a la disposició de aquells que el necessiten, tot i que hauran de fer-se càrrec de les despeses de transport.

Alcalà de Xivert - Concert i tocs de processó - 29 d'agost de 1996

El 29 d'agost de 1996, festa de la Degollació de Sant Joan Baptista, titular de la monumental església d'Alcalà de Xivert, el GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS fou invitat a participar a una sèrie de tocs, amb motiu de la inauguració oficial del nou retaule major de l'església i de la restauració de les petxines de les diverses capelles.

Els tocs foren fets, manualment, en les magnífiques campanes del Campanar Municipal. La primera part consistí en un concert, durant l'arribada de les autoritats des de l'Ajuntament fins a l'Església, mentre que posteriorment es tocà a "seguir la processó". Els alcalatins notaren la diferència entre uns mecanismes, de gran qualitat, com els seus i els tocs manuals, més lents, variats i solemnes, com corresponia a la importància dels actes. El concert i els tocs consegüents foren reflectits en la premsa, entre altres en "Castellón Diario" el 02/09/1996.

Almoradí - 30/07/1996

Con motivo de la fiesta de los Santicos de la Piedra el Ayuntamiento de Almoradí invitó al Gremi a tocar en la misa y procesión y a realizar un concierto posterior. Estaba prevista la utilización del campanario móvil, pero por causas técnicas no pudo utilizarse, y

se tocaron las cuatro campanas de la torre, que tienen las siguientes características:

1. Cristo de las Campanas Ø 69
2. San José (1950) Ø 85
3. Stos. Abdón y Senént (1950) Ø 112
4. San Andrés (1770) Ø 130

Todas las campanas tienen la instalación de Manclús antigua, incluso con mecanismos de medio vuelo para los toques de difuntos, aunque quedan en la torre restos importantes de los contrapesos originales.

Se interpretaron diversos toques para anunciar la misa y para acompañar la procesión "de los Santicos de la Piedra". Luego se hizo un pequeño concierto en el que se tocaron volteos de las cuatro, volteos alternados y toques "apianados" (dos o más volteando al unísono) con repiques y otras combinaciones sonoras.

Catarroja - Institut de Batxillerat - Campanar ambulant - 29/03/1996

En el context de la Setmana Cultural de l'Institut de Batxillerat de Catarroja, es va dur i muntar l'estructura del campanar ambulant en el pati del mateix institut.

Alumnes de les classes de segon havien estat preparant l'ambient fent uns cartells i diverses reflexions sobre les campanes, com a medi de comunicació, d'expressió musical i de participació sonora en la comunitat. No obstant, l'experiència i el contacte directe amb unes campanes "reals", tan pròximes, va ser un element interessant per a un gran nombre d'alumnes i professors. L'experiència fou una de les activitats centrals del darrer dia de la setmana cultural. L'exposició dels tocs volia sobre tot fer reflexionar sobre una sèrie d'elements: les campanes no són tan sols per "tocar a missa" sinó que en la societat tradicional, i fins i tot en certs moments del nostre temps, marquen els ritmes del temps de festa i del temps de dol. A més de buscar la participació d'alumnes en els tocs, es va tractar de comunicar com les campanes poden servir per expressar, dins uns codis tradicionals que ho permeten, les habilitats, les vivències i les emocions dels campaners, en un context comunitari.

Caudete - Toque conjunto de campanas para celebrar el 50 aniversario del Congreso Eucarístico - 19/10/1996

El "campanomòbil" actuó en concierto dialogado con la torre de Santa Catalina, en la que tocaban los miembros locales del Gremi. Se trató de uno de los actos con los que se celebraba el 50 aniversario del Congreso Eucarístico, y tuvo lugar en la misma plaza, manteniendo una tensión sonora entre las torres: la "de arriba" llevaba la iniciativa y la "de abajo" acompañaba con sus campanas, menores, pero muy estridentes y sobre todo muy cercanas: muchos, especialmente los niños, no habían visto tocar campanas de tan cerca. Se preparó un programa de toques de diario, de muerto y de fiesta, que fue distribuido entre los asistentes. La interpretación tuvo lugar por la tarde, "a la salida de misa", y tras el acto la Alcaldesa de Caudete ofreció una bonita placa de recuerdo.

La mañana había comenzado visitando las campanas de la Ermita de la Virgen de la Salud (probable Basílica, aunque no lo sabemos exactamente), que tiene dos de Rosas, una de Juan Bautista, de Atzeneta d'Albaida, de 1950, Ø 72, y otra de José Rosas, de 1841, Ø 78; ambas dedicadas a la Virgen de Gracia. Las dos conservan en malas condiciones unos magníficos yugos de madera, que deben restaurarse, aunque están fijadas para tocar solo con el badajo. El gran tesoro de la Ermita, desde el punto de vista de las campanas, consiste en una pequeña, que está en el Camarín por encima de la Virgen, Ø 33, y con una inscripción en mayúscula gótica " + AUE MA RIA UOX DEI SO NAT " Se podría datar entre 1380 y 1420, es decir hacia la época en que según la tradición fue encontrada la imagen con esta campana y un magnífico retablitto gótico de San Martín, que también está en las salas de exposición de la ermita y que necesita ser restaurado. La campana está rajada, pero si se soldara recuperaría la voz perdida.

A mediodía hubo una comida de hermandad, en la que aprovechamos para proponer las fases de la restauración a las primeras autoridades presentes, y luego aún

tuvimos tiempo para estudiar las maltrechas campanas de Santa Catalina, que también precisan una seria restauración para recuperar su voz y su dignidad perdidas por una serie de malas electrificaciones (las cuatro menores de Manclús, la mayor de Rosas de Torredonjimeno).

Cheste - San Lucas 18/10/1996

Como viene siendo habitual, algunos miembros del Gremi de València colaboraron con los de Cheste para tocar manualmente las campanas para el patrón San Lucas. Este conjunto, posiblemente el mejor de toda la Comunidad Valenciana, presenta problemas de conservación debidos sobre todo al abuso de toques. Sobre todo la campana de San Lucas tiene problemas para voltear, tan a menudo como lo hace. Podría ser interesante, ya que hay un animoso grupo de campaneros, que se tomase la misma solución que en Massanassa, quitando el motor de la Gorda, y reservando su toque, manual, para las grandes ocasiones.

Chiva - Parque de la Paz 01/11/1996

Una de las primeras actuaciones del "campanomòbil" ha consistido en tocar para la misa por los difuntos del Parque de la Paz, en el término municipal de Chiva.

Se trata de uno de los primeros Cementerios Privados de la Comunidad Valenciana, en el que fuimos llamados para interpretar una serie de toques de difuntos relacionados con la citada misa, en sufragio de los enterrados en el apacible paisaje de este "Parque de la Paz", en el que apenas destacan las placas de mármol, entre el césped y los árboles. La misa tuvo lugar en una especie de capilla al aire libre, de modo que los asistentes podían ver (y oír) las campanas por detrás del celebrante. También participó un Coro Universitario, con diversos cánticos en latín.

Eslida - Festa del Crist del Calvari - 16/08/1996

Amb motiu de la festa del Crist del Calvari es tocaren manualment les magnífiques campanes antigues d'Eslida, del segle XVII i XVIII, i que han segut electrificades amb tecnologia Manclús, que posa en perill la seua existència i limita la seua sonoritat.

Es van recuperar els tocs de missa i de voltejar les campanes per a la processó. És urgent la restauració d'aquestes campanes, reposant les truges de fusta antigues., i posant uns motors respectuosos amb la sonoritat i que possibiliten els tocs manuals.

Muro - IX Trobada d'Escoles Valencianes - Campanar ambulant - 25/05/1996

L'antic campanar ambulant va participar en dos actes de la IX Trobada d'Escoles Valencianes que va tindre lloc a Muro de l'Alcoi. Es tractava d'un encontre de les escolletes de valencià de les comarques del Comtat i de l'Alcoià, i que té lloc cada any en una població diferent d'aquestes comarques. Es van tocar les quatre campanetes en dos moments molt emotius i centrals dels actes de la jornada: en el moment de soltar coloms per manifestar un desig de Pau mundial, junt amb una traca (és a dir el so de la pólvora i del bronze, no com instrument de guerra en forma de canons i bombes, sinó com a música de pau, de campanes i de pirotècnica, música reforçada i dispersada al vent a través dels coloms. El segon acte fou la participació en el Concert de cloenda, que fou tancat per la magnífica actuació de la Banda de Música de Muro. Aquestes experiències, molt positives, tenien com a contrapartida el pesat procés de transport, muntatge de l'estructura (de temps no menor a dues hores i mitja) i desmuntatge (pròxim a les dues hores), a banda del temps dedicat a posar els ferros en l'auto i a llevar-los, sense oblidar l'esforç físic de muntar les campanes, encara que comptaven amb l'ajuda d'un quinal.

Mutxamel - Entrada de la Comparsa "Maseros" - 10/09/1996

El Gremi ha segut invitat a participar, amb el campanar mòbil, a l'entrada de la comparsa, amb motiu de l'inici de les festes de Moros i Cristians d'aquesta població del Sud de la Comunitat Valenciana. Amb aquest motiu l'esmentada comparsa va construir una estructura nova, estable, per a voltejar les campanes i per a transportar-les sense perill. A canvi el Gremi va estar obligat a comprar una nova plataforma, més estable, de mane-

ra que ara les campanes arriben muntades al lloc on cal tocar-les, sense haver de fer tot el llarg i penós procés de muntatge i transport que calia abans.

L'estructura, de dimensions humanes, i de fàcil transport, servirà sobre tot per a posar en marxa futures experiències de tocs a dos torres, o bé d'escolletes per a xiquetes i xiquets, per a difondre les nostres activitats, i ensenyar-les a les generacions futures.

L'entrada tingué la desgràcia de ser acompanyada d'una fortíssima pluja, la qual va deslluir un acte, que era únic per la diversitat de plataformes i d'actuacions que ofería la comparsa capitana, entre les quals destacava, per la sonoritat, el nostre campanar mòbil.

Nules - Festa de Sant Bertomeu - 23/08/1996

Membres del Gremi de Nules, d'Eslida i de València tocaren manualment les campanes de Sant Bertomeu de Nules, en la seua festa. El conjunt necessita una urgent intervenció. Per una banda, les dues campanes mitjanes tenen la mateixa veu, ja que la refosa per Manclús sona com l'altra de Roses, malgrat un volum diferent. Una quarta campana està badada i el campanar està reforçat per bigues de ferro, ja que els seus murs aguanten mal les vibracions i les sacsades dels motors continus.

Otos - Cantada de Missa - 21 de juliol de 1996

Amb motiu de la cantada de missa de Benjamin Fayos i Olivares, i a petició seua, el Gremi anà a tocar a Otos. Es tracta de quatre campanes, desgraciàdament amb truges de ferro de Manclús noves, però que es toquen manualment, i que tenen el nom de menor a major:

- 1.Santa Bàrbera (1898)
- 2.Sants Abdon i Senent
- 3.Sant Antoni Abad (1807)
- 4.Mare de Déu

Sinarcas - Santiago Apóstol - 25/07/1996

Varios miembros del GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS fueron a Sinarcas a tocar las campanas de la parroquia de Santiago Apóstol. Los toques contaron con la participación

de numerosos niños de la población, que tuvieron la oportunidad de sentir de cerca las campanas. Participó el campanero local, que interpretó alguno de los toques que aún no ha desaparecido. Finalmente tuvo lugar una charla, en la misma parroquia, recordando la importancia de las campanas como elementos de identidad y de comunicación, sobre todo en un pueblo.

En la torre hay tres campanas de Roses, de Atzeneta de Albaida, de 1955. Tienen el diámetro de 57, 66 y 101 cm y un yugo de hierro característico de esta empresa. La campana mediana es, con mucho, la más importante de la torre: tiene 81 cm de diámetro y la siguiente inscripción: " SANTIADO # ORAPRONOBIS # ANO # 1796 # " (Las N y la B invertidas) También tiene una cruz con crucificado en la parte interior. La campana no es solo importante por su edad, sino porque conserva todo el yugo y los accesorios de madera. No obstante la campana está rajada, seguramente porque en Sinarcas tenían la pernicioso costumbre de repicar con el badajo interior y con el martillo de las horas al mismo tiempo, percutiendo dos veces sobre la pobre campana, que acabó rompiéndose.

València - Companyia de Jesús - Sant Ignasi de Loyola - 31 d'agost de 1996

Com és habitual es van tocar les campanes de la Companyia per a la festa del seu fundador. Aquest conjunt, que en el seu moment fou un lloc de pràctica i d'entrenament bàsic per al GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS, és ara un campanar de difícil accés, per mesures de seguretat, ja que possiblement entraren lladres a l'església des de la teulada i passant per la sala de campanes. Els dos trams verticals d'escales de ferro, altes de més de cinc metres, estan coberts per unes trapes de ferro, molt pesades, i amb panys de seguretat, la qual cosa suposa un esforç físic important per obrir-les. Si a més afegim l'escassa difusió que tenen aquestes campanes degut a l'alçada limitada del campanar, encara justifica més el mèrit de tocar en aquesta torre. Es sol participar en les festes del Cor de Jesús, la Puríssima i

aquesta de Sant Ignasi, havent limitat els repics per a les Quaranta Hores, que eren considerats com a "tocs de mort", tot i que estrictament tradicionals.

València - Forn d'Alcedo - Festes del Crist - 27 i 28/07/1996

Un altre any les campanes elèctriques del Forn d'Alcedo han tocat manualment per la festa del Crist. Amb aquest motiu fou restaurada la campaneta de tocar a missa, del XVIII, canviant-li el batall (abans de pessic i ara amb ancoreta i soquet de fusta). Aquest campanar té les tres campanes majors amb motor continu per als vols de festa i els mig vols de mort, mentre que la menor, ara restaurada, només es toca amb cigonyal manual. També les altres tres tenen uns malls exteriors polsats amb cordes per tocar manualment a missa i a altres senyals.

Caldrà pensar en la restauració d'aquest campanar, perquè recupere les truges de fusta, facilitant així els tocs manuals.

València - Mare de Déu dels Àngels - Cabanyal - Cantada de missa - 13/07/1996

El Gremi fou invitat a tocar les campanes de la Mare de Déu dels Àngels, per a la cantada de missa de Joan Víctor PASCUAL i GALLART. Cal recordar que en aquest campanar gravàrem en 20/06/1993 a l'antic campaner Ginés MUÑOZ ZAPATER els tocs tradicionals del Cabanyal. Aquest campaner solia pujar a la Catedral de València a tocar el Pau el dia del Corpus.

València - Ntra. Sra. del Rosari (Canyamelar) - 14 de setembre de 1996

Per celebrar la festa de la Santa Creu, dedicada al Crist dels Afligits, el Gremi ha segut invitat a tocar les campanes a les 8 del matí del 14 de setembre. A causa de la mala instal·lació mecànica també es va tocar manualment el Triduum i els tocs de mig dia i de la missa vespertina. La Confraria del Crist va lliurar una fotografia de la Campana "Crist dels Afligits" com a record de l'acte, fotografia que ha quedat penjada en els murs de la seu del Gremi, l'Ermida de Santa Llúcia. També es va tocar a la festa de la Mare de Déu del Rosari, la qual va ser reconeguda per un altra fotografia de la campana major.

València - Sant Isidre - Visita de la Mare de Déu dels Desemparats - 20 al 22/09/1996

Enguany s'han tocat extraordinàriament les campanes de Sant Isidre, que sols solen sonar per a la festa del Crist de la Fe, el primer diumenge de maig, i de vegades per Santa Rita, com enguany i per Sant Isidre, el tercer i el quart diumenge de maig respectivament.

El motiu fou la visita de la Mare de Déu Peregrina, recordant una estada anterior, fa vint-i-cinc anys. Els tocs acompanyaren els principals actes de l'aconteixement, i fins i tot una campana sonà, durant la nit del divendres, per sonar les hores de la vigília dels joves amb la Mare de Déu.

Aquest campanar, en el qual participem des de fa anys, està en procés de restauració: està a punt d'instal·lar-se una truja experimental, de ferro, però amb el braç recte, per comprovar el canvi de sonoritat amb

els eixos per damunt de la campana, com feen les antigues truges de fusta. El motiu d'aquesta experiència és mostrar com és possible fer truges metàl·liques de construcció més econòmica i amb una sonoritat més pròxima a les truges tradicionals.

València - Santa Creu - Festa de la Mare de Déu del Carme - 16/07/1996

Com en altres anys, el Gremi ha participat en els tocs manuals per celebrar la popular festa del Carme, en la parròquia de la Santa Creu de València.

Cal denunciar, no obstant la restauració de la magnífica campana gòtica, que el campanar està en un lamentable estat de conservació, degut entre altres a la possible presència de termites en les bigues de la sala de campanes. Aquest abandonament va quedar palès quan va caure fa anys l'escaleta que unia la sala de campanes a la terrassa.

RESTAURACIONS DE CAMPANES EN CURS

L'any 1996 va a ser un altre "bon any" de restauracions de campanes: algunes subvencionades o finançades íntegrament per la Generalitat Valenciana, i altres fetes per les comunitats locals, parroquials o municipals.

Alqueria de la Comtessa

La comunitat parroquial ha soldat una campana que hi havia badada, i ha reposat les antigues truges de fusta de les quatre campanes del joc.

El treball substitueix un mecanisme, amb un sol motor, que permetia que tocaren les tres campanes grans alternades, a l'estil de L'Alqueria, és a dir la gran sola, i les altres dos desfasades. Els nous mecanismes permeten d'acostar-se un poquet més al toc original "de l'olla", però a més tenen l'avantatge de deixar les campanes boca per a baix (abans, i com les tres estaven connectades per cadenes, la gran es quedava en posició normal i les altres dos boca per a dalt).

El treball s'ha realitzat per l'Empresa Instrumental 2001 de Massanassa.

Burriana - La Mercé

Per donació d'uns feligresos i per iniciativa de la parròquia, ubicada en l'antic convent homònim (actual casa de cultura i museu arqueològic municipal de Burriana), s'han fet dues campanes noves que s'uneixen a la que hi havia, i que han segut inaugurades el 24 de setembre, festa de la Mare de Déu de la Mercé.

Les dues campanes noves són obra de Barberí de Girona, i les truges i instal·lació de motors d'impulsos han estat fetes per Vicent Tomás. No obstant, la inauguració de les campanes va comptar amb tocs manuals a càrrec de la colla de Burriana del Gremi, ajudats per alguns agremiats de València.

Lamentablement les instal·lacions, d'acabat perfecte, com és habitual en aquesta empresa, no tenen en compte ni l'aspecte estètic ni les necessitats dels tocs manuals, i s'han instal·lat els motors a una banda i els repics a l'altra, carregant excessivament la visió exterior de les noves campanes.

Castelló - Campanar de la Vila

L'Ajuntament, titular del campanar municipal, ha decidit començar la primera fase de la restauració de les campanes del popular "Campanar de la Vila" o "Torre del Fadrí". Es posaran truges noves de fusta a la campana Maria, i a la Victòria, és a dir, tal i com estan ara, la primera i la segona de la mà dreta. També es restauraran les dues del fons, la Dolors, dalt, i la Joaquina, baix, que tenen ja la truja de fusta. S'aprofitaran les obres per reubicar-les en la seua posició original, de manera que queden de dreta a esquerra: la Maria (amb nova truja de fusta). La Joaquina (amb la vella truja restaurada). La Cristina (amb truja de ferro i per a restaurar en una fase posterior). La Dolors, dalt, amb la truja restaurada de manera que es puga tocar a corda des del sol, i baix la Victòria que ve a ocupar la seua posició original (tot i que abans de la guerra es deia Anna, ara utilitzada com a campana de quarts). Els treballs s'han adjudicat a la Cooperativa Manclús. La qual instal·larà truges de fusta de France Carillons. La restauració haurà d'estar acabada en desembre. Com és sabut, les campanes seguiran tocant-se manualment pel campaner municipal, Fabio GIMÉNEZ CARSI.

Chelva

La Comunidad Parroquial de Chelva está restaurando las campanas, para mecanizarlas de manera auxiliar. Los motores están motivados por la jubilación del popular "tío Miguel", que con cerca de 90 años ha dejado de tocar y de dar cuerda al histórico reloj.

El trabajo, realizado por Vicente Tomás, servirá para mejorar las instalaciones (sólo la mayor tenía rodamiento de bolas, mientras que las otras tres tenían cojinetes de bronce), así como para mantener estas campanas fundidas después de la guerra.

El GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS tiene previsto organizar un homenaje al campanero en el momento en que terminen los trabajos y se inaugure formalmente la restauración, que devolverá los toques a Chelva, ante la ausencia de brazos jóvenes que quisieran reemplazarlo.

Culla

La Generalitat Valenciana ha inclòs en el pressupost de 1996 la restauració de les interesantíssimes truges de fusta de les campanes de Culla, especialment de la campana gran, gòtica, de 1401. En aquesta primera fase es restauraran els contrapesos, de gran valor estètic i històric, tot i mantenint al màxim les peces originals, sense perdre la seguretat necessària per poder voltejar les dues campanes majors sense perill. Els treballs seran duts a terme per "Instrumental 2001". És probable que l'Ajuntament de Culla, en una fase posterior, pose "motorets" a les campanes, d'impulsos, de manera que reproduesquen el toc tradicional de voltejar les dues grans alternades, sense impedir possibles tocs manuals. Per motius pressupostaris les obres hauran d'estar acabades el 31 d'octubre.

Faura - Sants Joans

La Comunitat Parroquial ha substituït la campana grossa, de 1981, que tenia una veu terrible, per una nova feta per Abel Portilla, i que completa altres dues foses pel mateix artesà. La campana grossa fou beneïda el 30/05/1996 i pujada el mateix dia al campanar. Com les altres, aquesta té posat un sistema de mig vol per al toc automàtic a l'estil europeu (sense truja, i pegant el batall a la banda de dalt).

Jérica - Torre de las Campanas

La Generalitat Valenciana ha incluido, dentro de sus presupuestos del año 1996, la reposición del "yugo y del cabezal" de madera de la campana mediana, que habían sido sustituidos por un contrapeso de chapa de hierro con la apariencia del antiguo de madera. Se trata de aplicar el concepto de "restauración", es decir de utilizar al máximo - y siempre que las exigencias de seguridad lo permitan - las piezas originales de la campana y sus accesorios: badajos, yugos de madera, herrajes antiguos. Las obras deben estar terminadas, por causas presupuestarias, el 31 de octubre, y van a ser realizadas por la empresa "Instrumental 2001".

Onil

La Generalitat Valenciana ha inclòs en el pressupost de 1996 la restauració de la campana gòtica de la qual ja haviem fet menció en les

"notícies" anteriors. La campana ha segut soldada per Lachenmeyer i serà instal·lada per Vicent Tomás, amb una truja de fusta i motor d'impulsos. La Conselleria de Cultura paga els treballs de restauració pròpiament dits (soldadura, truja de fusta, transports i muntatge) mentre que una comissió parroquial s'encarrega de les despeses dels nous mecanismes que asseguruen uns tocs menys perillosos per a la campana. Cal destacar que es tracta de la primera actuació de la Generalitat Valenciana en matèria de campanes en la diòcesi d'Orihuela-Alacant, i es vol que siga exemplar. Amb motiu de la inauguració es farà un cartell i un tríptic explicant el procés.

Ontinyent - Santa Maria

Han començat a fer-se estudis relacionats amb la restauració de la campana Petra de Santa Maria d'Ontinyent, que s'acaba de badar, a causa d'una deficient mecanització (la campana està excessivament equilibrada i augmentaren el pes del batall, el qual a més pega fora de lloc). El joc, caòtic per les diverses mecanitzacions, té un conjunt molt interessant de campanes, entre les que destaca la Petra (més per valor emotiu i simbòlic) i especialment la campana de les hores, amb epigrafia gòtica del XVI.

La colla local de campaners, que fins i tot edita una revista interna plena d'interés, aconseguirà en poc de temps, i degut a l'entusiasme dels seus membres, la restauració total no sols de les campanes de Santa Maria sinó les de tota la Vila.

València - Catedral

EI GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS ha reparat, per iniciativa pròpia, les campanes Jaume, Manuel i Arcís, repassant els ferratges i les fixacions al mur. Les obres foren fetes per Vicent TOMÀS II (nebot), amb l'ajut de membres del Gremi. També s'han netejat les campanes que encara no havien segut tractades, és a dir l'Arcís, el Manuel i la Maria, de manera a llevar la brutícia i la pols dels segles.

El manteniment de les campanes és una constant en aquest campanar de la Catedral de València, ja que les campanes toquen de manera molt continuada.

Per altra banda ja estan pràcticament acabades les obres de les tres sales, incloent les reixes i la nova instal·lació elèctrica.

València - Sant Joan del Mercat

La Generalitat Valenciana està duent a terme la restauració del campanar de la façana posterior de Sant Joan del Mercat, aquella que recau a la Llotja. Han hagut de desmuntar el campanar de forma triangular, degut a la corrosió que afectava a algunes de les pedres, en part per defectes originals de construcció, i en part molt menys significativa, pels efectes dels incendis de l'església en 1936. Aprofitant l'actuació es va a reposar la inexistent maquinària del rellotge, amb un ordinador, que també s'encarregarà del control de les campanes litúrgiques. La Cooperativa Manclús farà les obres, instal·lant també una nova campana fosa pels Hermanos Portilla, de Gajano. Aquest timbre horari portarà una inscripció, relacionada amb el pas del temps, del poeta medieval Ausiàs March. Cal destacar que la restauració respectarà la "mostra" - nom antic - o "esfera" - inadequat nom actual - del rellotge, que està feta de pedra molla en la qual estan les xifres incises, i reomplides de morter d'un altre color. Com tots els rellotges amb xifres romanes el "4" està representat per "IIII", però aquesta mostra té un "9" singular, i del qual no coneixem altre exemplar: "VIII" (usualment, els rellotges antics tenen "IIII" i "IX").

El campanar fou motiu de comentaris en la premsa, i fins i tot d'una intervenció policial i judicial, pel fet d'haver caigut una platina des del Pere fins al carrer, la qual es va encastar dins d'un auto que passava en aquell moment. Afortunadament no van haver-hi desgràcies personals, però sí danys al vehicle. Finalment es va saber que aquestes campanes, que no paren de tocar, no havien segut revisades en els últims 11 anys. Després de la presentació de la corresponent petició (per tractar-se d'un monument declarat) a la Generalitat Valenciana, es van autoritzar les obres de manteniment per la Cooperativa Manclús. En l'autorització de la Generalitat, la Directora General de Patrimoni Artístic va recomanar la revisió semestral d'aquestes instal·lacions. El tema és molt greu, ja que molts altres campanars estan a punt de causar desgràcies, per la carència absoluta de tot manteniment.

Xàtiva - Sant Pere

La Generalitat Valenciana va restaurar l'església gòtica de Sant Pere de Xàtiva. Entre altres actuacions es va rebaixar el campanar barroc, que estava en perill de caure, fins al nivell gòtic, recuperant les finestres històriques d'on penjaven unes campanes ara desaparegudes. El treball actual, encarregat a Vicent Tomás a càrrec dels pressupostos de 1996, consisteix en ubicar les tres campanes actuals, posteriors a la guerra civil, que conserven les truges de fusta, de manera que toquen manualment o automàtica. També sonarà l'antic "campanó" o timbre de les hores, ubicat en la terrassa superior.

Altres restauracions

És possible que altres empreses estiguen actuant sobre les campanes de la Comunitat Valenciana. Fins i tot és possible que les empreses esmentades hagen fet altres treballs. Nosaltres sols contem aquelles restauracions de les quals hem segut informats, bé oralment, bé per escrit o fins i tot per inspecció personal d'un o un altre membre del GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS. Per tant les absències de notícies són responsabilitat d'aquells que, d'una forma més o menys voluntària, més o menys legal, no ens transmeten les seues activitats.

Les assegurances del Gremi de Campaners - Puntualització

En resposta a certes peticions de les diverses colles locals (no oblidem que el Gremi compta en l'actualitat amb més de 250 membres, dels quals molts estan organitzats en la seua població de manera autònoma), i en relació a les assegurances que estan incloses en la quota dels "campaners", la Executiva es va reunir el passat 6 de setembre de 1996, tractant aquest tema i arribant a les següents puntualitzacions:

- Les assegurances no més cobreixen a les persones i a les activitats d'aquells que estiguen al dia del seu pagament. Cal també que hagen donat les dades administratives personals (DNI, data de naixement, adreça si han canviat).

- Per motius legals, no més estan assegurats els majors de catorze anys. Els menors que vulguen aprendre a tocar han de portar una autorització escrita i signada pels seus pares o tutors que els autoritze, tot i tenint en compte que sols estan coberts pels danys a terceres persones.

En conseqüència sols poden tocar, i estan legalment coberts, els membres "campaners" del Gremi, majors de catorze anys, i que estiguen al dia de les quotes anuals. Aquells que toquen sense ser membres del Gremi, o sense haver pagat la quota anual, ho fan pel seu propi risc, i amb la responsabilitat del "cap de colla" o director de campanar corresponent.

Los seguros del Gremi de Campaners - Puntualización

En respuesta a ciertas peticiones de los diversos grupos locales (no olvidemos que el Gremi cuenta en la actualidad con más de 250 miembros, de los cuales muchos están organizados en su población de manera autónoma), y en relación a los seguros que están incluidos en la cuota de los "campaneros", la Ejecutiva reunida el pasado 6 de setiembre de 1996, trató este tema llegando a las siguientes puntualizaciones:

- *Los seguros solo cubren a las personas y actividades de aquellos que estén al día de su cuota. Deben comunicar también los datos administrativos personales (DNI, fecha de nacimiento, dirección si la han cambiado).*

- *Por motivos legales, solo están asegurados los mayores de catorce años. Los menores que quieran aprender a tocar deben traer una autorización escrita y firmada por sus padres o tutores que les autorice, aunque solo están cubiertos por daños a terceros.*

Por tanto solo pueden tocar, y están legalmente cubiertos, los miembros "campaneros" del Gremi, mayores de catorce años, y que estén al día de las cuotas anuales. Aquellos que toquen sin ser miembros del Gremi, o sin haber pagado la cuota anual, lo hacen por su propio riesgo, y con la responsabilidad del "jefe de colla" o director de campanario correspondiente.

Petició d'informació per a la base de dades de campanes

Si teniu dades que encara no estan incloses en la base de campanes, accessible per Internet, o voleu completar les existents, recordeu que la informació necessària ha de ser la següent:

- Ø de la boca en cm
- altura del bronze sense anses
- punt o gruix d'on pega el batall

- epigrafia (inscripció completa)
- conservació
- instal·lació (motor, mecanismes), ús
- 1 foto de conjunt (campana i truja)
- 1 foto de detall (campana)
- Nom de l'autor de la fitxa
- Data de replega

II Congreso Nacional sobre Campanas

Va a hacer ahora cinco años cuando un grupo de investigadores, estudiosos... pero sobre todo, "Amigos", nos encontramos en Segorbe (I Congreso Internacional de Campaneros, 1991) para reunirnos con gentes venidas de todos los lugares de España, que compartían un mismo motivo: las Campanas y su mundo

Fue allí, en sus conclusiones, cuando se "lanzaron al vuelo" ideas, proyectos, finalidades, que debían de ayudar a conservar, difundir y fomentar los valores de un elemento tradicional de nuestros pueblos, "voz" de todo lo que acontece y sucede en el devenir cotidiano. Aquellos "tañidos" fueron, en algunos casos, perdiéndose en la lejanía, mientras que otros - aún a veces más distantes - nos devolvieron el eco de su resonancia.

Una de esas "sonoridades" ha ido viniendo desde Santander, vía Madrid. Desde allí Adela Mª Pellón trabaja incansablemente por "descubrir" a los Cántabros sus aportaciones a España y al resto del mundo, en el difícil arte de la fundición de las campanas, particularmente. Y es ella, con el apoyo de la Asociación de Amigos de las Campanas de Segorbe, quién ha emprendido un nuevo reto; celebrar en Santander, en la primera quincena de abril de 1997, el II Congreso Nacional sobre Campanas.

En este caso, se proponen investigar sobre la Historia de las campanas, campaneros, fundidores, etc.; asimismo, plantear cuestiones sobre la técnica y la ingeniería en la fundición, reparación, instalación,... de estos bienes patrimoniales; no queremos olvidar tampoco, las cuestiones antropológicas (campaneros, toques, sociedad, etc.); y, por último, pretendemos dar cabida a aquellos aspectos como la legislación, la música, el arte, la literatura,... en donde las campanas han sido motivo de controversia o inspiración.

Un desafío, como veis, al que esperamos se sume prontamente el patrocinio de una de las fundaciones más importantes de España con quien ya se han enfocado, fundamentalmente, la planificación, organización y gestión de este evento.

Todas las "cuerdas" están echadas y dispuestos cada uno de nosotros a colaborar en dar el mayor realce al encuentro. Por eso, esperando contar con tu colaboración en su difusión, tu participación con una comunicación - mañana es hoy todavía - y tu presencia, recibe un cordial saludo.

Hasta la primera circular oficial, atentamente

Francisco J. Guerrero Carot
Director Científico
Universidad Jaime I de Castelló

P.D.: Para cualquier aclaración o sugerencia, de momento os podéis dirigir al (964) 71 37 51 o a la Asociación Amigos de las Campanas de Segorbe, Plaza del Almudín, 6. 12400 Segorbe.

Ermita de Santa Lúcia
Carrer de l'Hospital, 15
Telèfon (96) 340 49 33
46001 VALÈNCIA

EL GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS és una associació cultural, fundada en 1989, i dedicada a recuperar la tradició de tocar les campanes manualment. Els seus membres, més de 220, toquen actualment en tres catedrals valencianes (Castelló, Segorbe i València), i en altres campanars, com Bocairent, Caudete, Cheste, Jérica, Massanassa o Ontinyent.

A banda de l'activitat sonora, estan l'estudi, la investigació, la conservació i el seguiment de les restauracions, les quals han de ser comunicades a tots els membres del GREMI, perquè cresca la informació i per tant augmente el coneixement entorn a les campanes, finalitat última de la nostra associació.

Aquest full, renovat, i que volem que siga de periodicitat trimestral, neix amb aquesta vocació de compartir els coneixements, i també de divulgar les actuacions, bones o dolentes, de les diverses empreses que actuen en el nostre àmbit. La col·laboració de tots els membres és indispensable per seguir creixent.

EL GREMI DE CAMPANERS VALENCIANS es una asociación cultural, fundada en 1989, y dedicada a recuperar la tradición de tocar las campanas manualmente. Sus miembros, más de 220, tocan en la actualidad en tres catedrales valencianas (Castelló, Segorbe y València), y en otros campanarios: Bocairent, Caudete, Cheste, Jérica, Massanassa u Ontinyent.

Aparte de los toques, está también el estudio, la investigación, la conservación y el seguimiento de las restauraciones, que deben ser comunicadas a todos los miembros del GREMI, para que crezca la información y por tanto aumente el conocimiento en torno a las campanas, finalidad última de nuestra asociación.

Este folleto, renovado, y que queremos que sea de periodicidad trimestral, nace con esta vocación de compartir los conocimientos, y también de divulgar las actuaciones, buenas o malas, de las distintas empresas que actúan en el nuestro ámbito. La colaboración de todos los miembros es, por tanto, indispensable, para seguir creciendo.

IMPRESOS

CONSIGNE EN
SUS ENVIOS EL
CÓDIGO POSTAL

FRANCESC JOSEP LLOP LLUCH
Aixiduc Carles, 14-13
46018 VALÈNCIA (COMUNITAT VALENCIANA)

Gremi de Campaners Valencians

CIF G-46601217

Associació Cultural nº 3274 - Secció 1ª del Registre de València
C/C BANCAIXA Sucursal 25 - 2077/0025/3100941832

Ermita de Santa Lúcia - Carrer de l'Hospital, 15

Telèfon (96) 3924429- 3404933 - 3785594

46001 - VALÈNCIA

Editor: Francesc LLOP i BAYO

E-Mail <fllop@dirac.es>

GREMI